

KLIMAATSTANDPUNT VLAAMS BELANG. DOEMDENKEN OF RATIONELE AANPAK?

Klimaatopwarming: complexe evolutie. Het Vlaams Belang staat met beide voeten stevig in de maatschappelijke realiteit en heeft tevens oog voor de ecologische werkelijkheid. Sinds ruim twintig jaar beheerst het vraagstuk van de opwarming van onze planeet de internationale ecologische agenda.

Vooreerst dienen we een onderscheid te maken tussen een **natuurlijk broeikaseffect** en een **versterkt** (menselijk) **broeikaseffect**. Het natuurlijke broeikaseffect is een natuurlijk proces waar niets mee is, integendeel. Het zorgt ervoor dat de aarde niet te veel afkoelt en tevens dat de aarde niet teveel opwarmt. Zonder het natuurlijke broeikaseffect zou het op aarde gemiddeld 18 graden onder nul zijn. Er heeft dan ook altijd al een (wisselend) natuurlijk broeikaseffect bestaan. De ijstijden/interglacialen op aarde en de natuurlijke schommelingen in ons klimaat, zoals die worden veroorzaakt door wijzigingen van de aardas, de zonnestraling, kosmische stralingen, grote uitbarstingen van vulkanen, werken dit natuurlijk effect in de hand. We spreken pas van een versterkt broeikaseffect, indien het natuurlijk evenwicht hierdoor verstoord wordt.

Onze partij stelt vast dat in het wetenschappelijk debat geen consensus is wat de precieze oorzaken en gevolgen betreft van deze opwarming. Vanzelfsprekend vinden wij het verzamelen en het correct voorstellen van statistische data over de klimaatsevoenties van groot belang. Nochtans laten wetenschappelijke modellen voorspellen niet toe precies te voorspellen welke regio's op aarde meer of minder te lijden zullen hebben van het zogenaamde broeikaseffect. Er zijn **te veel factoren in het spel** om een sluitend model te ontwikkelen en overhaast de economische, sociale en ecologische kost te berekenen voor elke regio in de wereld.

Het fenomeen van de opwarming zelf is **onomstreden**. Statistieken tonen aan dat de gemiddelde temperatuur hoger ligt dan tot voor enkele decennia. Zij is ook sneller gestegen dan de toename die klimatologen al konden vaststellen sinds de industrialisatie en sinds meteorologische instellingen bruikbare en vergelijkbare gegevens systematisch verzamelen. Volgens de Amerikaanse ruimtevaartorganisatie NASA is de gemiddelde temperatuur van de Aarde de jongste drie decennia met 0,6 graad gestegen. Daarmee hebben we het hoogste gemiddelde bereikt van de voorbije 12.000 jaar. De versnelde stijging van de temperatuur vertaalt zich onder meer in elkaar gestaag aflossende warmterecords. Ondertussen blijft de mensheid steeds meer koolstofdioxide (CO₂) uitstoten, terwijl de roep om **koolstofarme technologieën** - in het licht van hun technologische realiseerbaarheid - allengs aanzwelt. CO₂ reduceren is een zaak, maar een technologisch alternatief moet voorhanden zijn. In de mate deze alternatieven onbetrouwbaar of onevenredig kostenineffectief zijn, moeten naties wereldwijd de handen in elkaar slaan om wetenschappelijke en technologische doorbraken te realiseren. In deze zin was het Kyoto-protocol (1997) ook opgevat.

Madouplein 8 bus 9
1210 Brussel
Tel. 02.219.60.09
Fax 02.218.19.58

www.vlaamsbelang.org
studiedienst@vlaamsbelang.org

De theorie dat het net de mens is die een grote impact heeft op de opwarming van de aarde door een versterkt broeikas effect is daarentegen wel omstreden. Er zijn - in en buiten de EU en de VS - vele wetenschappers die daarover hun twijfels uiten. Er is wel een vrij grote overeenstemming over het feit dat de opwarming een gevolg is van **de toename van CO₂ in de atmosfeer**. Deze aanwezigheid van CO₂ fluctueert en gedraagt zich cyclisch. Het gaat hier met andere woorden op zich over **een natuurlijk fenomeen**. De klimaatpatronen en hun cycli gedragen zich volgens een natuurlijke wetmatigheid, waarin CO₂ een van de vele factoren is. Een externe factor kan dit subtiele evenwicht echter verstoren. Zo een exogene verstoring is allicht afkomstig van de **bijkomende, door de mens veroorzaakte CO₂-uitstoot, het zogenaamde 'antropogene broeikas effect.'** Deze omvangrijke CO₂-emissie zou volgens het IPCC (*Intergovernmental Panel on Climate Change*) een kettingreactie van veranderingen in het ecosysteem van de aarde kunnen teweegbrengen. Het gevaar van het antropogene broeikas effect zit hem dan ook in de onvoorspelbaarheid van de gevolgen op planetaire schaal.

Tussen doemprofetieën en sussend vertoog. De media, maar ook wetenschappelijke tijdschriften stellen de opwarming op uiteenlopende wijze voor en koppelen statistische gegevens hetzij aan doemprofetieën hetzij aan een geruststellend discours. De 'hype' van het broeikasfenomeen staat een serene debat en een evenwichtige toepassing van maatregelen om de klimaatsopwarming tegen te gaan in de weg. Het verhogen van het bewustzijn van de wereldbevolking omtrent de gevolgen van de opwarming van de aarde en nopens alternatief gedrag om bij te dragen aan de indijking van die opwarming is lovenswaardig. Zolang er nochtans geen convergentie is in onder meer de wijze van voorstelling van statistische gegevens, dreigen maatschappelijke groepen met politieke bedoelingen de voorhanden zijnde statistieken zo te gebruiken dat ze slechts de eigen zienswijze staven.

Vermits de opwarming van het klimaat een grensoverschrijdend milieuvraagstuk is, verzet het Vlaams Belang zich tegen intellectueel en academisch oneerlijk gebruik van statistisch cijfermateriaal. Wij bepleiten dat de Europese Unie een volledige inventaris en een representatieve referentievoorstelling op lange termijn van de klimaatevolutie opstelt, niet enkel op planetaire schaal, maar ook met aandacht voor de gevolgen voor het klimaat in de verschillende streken van de continenten. Ook naar **de gevolgen voor de verschillende regio's in Europa** moet voldoende aandacht gaan. Ons werelddeel is weliswaar een klein continent, maar het is dichtbevolkt en herbergt op beperkte oppervlakte bijzonder diverse biotopen en telt talrijke microklimaten. Wij moeten dit ecologisch erfgoed voor de toekomst vrijwaren.

Onze principiële opstelling. Het Vlaams Belang streeft naar een evenwichtige relatie tussen mens en milieu. De mens blijft een deel van de natuur, maar zijn aspiraties kunnen goeddeels elders liggen. Als hij hierbij in botsing komt met de natuur, het leefmilieu - ook op planetaire schaal, - dan moet de mens zijn gedrag corrigeren. **Evenmin als de mens is het klimaat maakbaar.**

Gezien het belang van de natuur en een gezond, onverstoord leefmilieu voor de mens, moeten wij aanvaarden dat sommige technologieën en energiebronnen hun beste tijd hebben gehad. Hun **laag rendement en ecologisch nefaste bijwerkingen** maken fossiele brandstoffen in de toekomst weinig aantrekkelijk om te voorzien in de immer toenemende energiebehoefte.

De natuur laat zich niet wegcijferen, integendeel: wanneer de mens een subtiel ecologisch evenwicht uit balans brengt, dan eist de natuur - *in casu* het klimaat op planetaire schaal - haar plaats opnieuw op. Het samenspel van ecofactoren is té complex, temeer daar de mens zelf een factor van belang blijkt in dit samenspel. Wij wensen onze kinderen en kleinkinderen geen kunstmatig leven toe op een uit evenwicht geraakte planeet.

Wij hoeven niet onze beschaving, onze welvaart en ons welzijn in vraag te stellen. Wél de brandstof van de motoren van die beschaving, die welvaart en dat welzijn. Zeker nu ons Westerse, succesvolle model van economische ontwikkeling wereldwijd navolging krijgt. Het Vlaams Belang maakt dan ook het **voorzorgprincipe** tot kern van zijn klimaatopstelling: op korte termijn kiezen voor spaarzaamheid en meer rendement, op langere termijn kiezen voor nieuwe, CO₂-arme technologie als internationale norm.

Nationale overheden moeten het klimaatprobleem aanpakken, maar dit zonder onze economie en onze wetenschap te kortwieken. Integendeel, economische en wetenschappelijke innovatie kunnen en moeten het klimaatvraagstuk van antwoord dienen. CO₂-reductie is een aanzet, maar geen sluitstuk van een wereldwijde klimaatpolitiek. Zij moeten immers de oplossingen leveren om niet enkel de broeikas symptomen aan te pakken, maar op termijn de energiehuishouding van de mensheid op fundamenteel andere grondslagen - en dus alternatieve technologieën - te stoen.

Onze kritiek op de internationale inspanningen. Het Kyoto-protocol is ondertussen door een groot aantal landen geratificeerd. Kyoto biedt een aantal kansen, maar het moet nog blijken of de toegevoegde waarde van het protocol wel net zal zitten in het halen van de vooropgestelde en vastgelegde emissiereductie. De te leveren inspanningen zullen honderden miljarden euro's kosten en dus onvermijdelijk eveneens ten koste gaan van onze welvaart en onze internationale economische positie. Emissiehandel - het aankopen van emissierechten of 'schone lucht' - moet aan een hoge uitstoot een kostenplaatje verbinden voor de uitstoters van koolstofdioxide. De vraag is dan ook of **de financiële en maatschappelijke kosten van Kyoto** opwegen tegen een minieme daling van de temperatuur binnen twee generaties. En of navenante investering in de twee andere Kyoto-pistes, namelijk CO₂-arme ontwikkelingsmechanismen en de gezamenlijke, internationale implementatie van maatregelen, wellicht niet meer zou opleveren.

Bovendien doen enkele grote spelers niet mee met het Kyoto-protocol: de VS, India en China hebben Kyoto niet geratificeerd. Vermits de opwarming van het klimaat bij uitstek een milieuprobleem is 'zonder grenzen' - de verhandelbare emissierechten zijn hiervan trouwens het beste bewijs, - blijven de doelstellingen van het protocol **onhaalbaar** zolang niet iedereen meedoet. De landen die een inspanning doen, dreigen er economisch én ecologisch de dupe van te worden - de drie vermelde grote CO₂-uitstoters kunnen door de omvang van hun industriële activiteit de inspanningen die andere landen leveren snel tenietdoen, zeker indien CO₂-intensieve industrieën naar de VS, India of China zouden verhuizen. Besluit: de fixatie op het halen van vooropgestelde emissiereducties door onder meer Europese economieën is **onrealistisch** en zonder meer fout. Dit geldt dan in de eerste plaats voor de landen die geen enkel internationaal pressiemiddel willen aangrijpen om de landen die tot op heden niet participeren te bewegen hun standpunt te herzien. De vraag is dan ook aan de orde of de fetisj van de reductiedoelstellingen niet in de eerste plaats een staaltje sussend zelfbedrog is.

Onze kritiek op de inspanningen in eigen land. In 2003 kwam op federaal niveau Bruno Tobback met de gewesten tot een samenwerkingsakkoord om het Kyoto-protocol uit te voeren. Deze samenwerking verdeelde in 2004 de lasten voor de gewestelijke Kyoto-doelstellingen: Vlaanderen -5,2%; Wallonië -7,5% en Brussel +3,475% tegenover het referentiejaar 1990. Het ging hier nochtans niet meer of niet minder dan over een **communaautaire koehandel**, waarbij Wallonië oude, vervuilende industrie definitief mag sluiten om zijn quotum al te halen. Andermaal strafte de Belgische staat Vlaanderen voor zijn economisch succes. Het federale beleid fietste vrolijk voorbij aan de jarenlange Vlaamse inspanningen om de industrie en bij uitbreiding het ganse economisch weefsel te schoeien op een hoogtechnologische leest - waarvan we, ten andere, op termijn voor de klimaatopwarming een broodnodige oplossing mogen verwachten. Vlaanderen getroost zich al grote inspanningen om zijn leefmilieu te saneren en te vrijwaren en gaat daarbij heel wat verder dan wat Europa terzake oplegt, in tegenstelling tot Wallonië.

Op Vlaams niveau organiseerde Kris Peeters na zijn aantreden als minister de Vlaamse klimaatconferentie, een uitgebreide overlegronde die uitmondde in het Vlaams klimaatsbeleidsplan 2006-2012. Daarin staan een trits maatregelen om op Vlaams niveau mee te helpen 'Kyoto' te realiseren. Samen met het federale niveau bekeek Vlaanderen wat elke economische sector kon doen om de Kyoto-doelstellingen mee te helpen halen. Maar er zijn ook originele maatregelen. Zo komt Peeters met het CO₂-toncontract, waarmee iedere Vlaming kan berekenen wat hij kan doen of laten om jaarlijks 1 ton CO₂ niet uit te stoten. Van minister van Sociale Economie Van Brempt zijn de 'energiesoeciërs,' herschoolde werklozen die gespecialiseerd zijn in 'energie-renovatie' van minder goed geïsoleerde gebouwen. Deze ideeën springen weliswaar in het oog, maar zij zijn niet van die aard dat zij

substantieel zullen bijdragen aan het verminderen van de CO₂-uitstoot. Deze beleidsmaatregelen situeren zich in de marge en behelzen **geen duidelijke toekomstvisie** met een keuze voor de sterke kant van Vlaanderen, namelijk (a) verdere technologische vernieuwing en (b) ondertussen de zuiverste technologie voorhanden rendabel uitbaten.

Daarentegen dringt een Vlaamse toekomstvisie zich wel degelijk op. Vlaanderen zal, zoals gezegd, het leeuwendeel van de Belgische inspanningen moeten leveren. Om de doelstellingen vastgelegd voor 2008-2012 te halen, is er nog heel wat te doen, want met het huidige beleid zouden we in 2012 op een stijging van 13% van de CO₂-emissie kunnen uitkomen in vergelijking met het referentiejaar 1990. Het communautaire aspect van het nationale klimaatdebat maakt het echter onmogelijk om een genuanceerde en op Vlaamse kansen en beperkingen toegesneden benadering te ontwerpen en in de praktijk om te zetten. De focus op de reductie-inspanningen van de verschillende gewesten is in België zo mogelijk **nog groter dan elders**. Komt daar nog bij dat de beslissing van Verhofstadt-I om principieel een vervroegd uitstapscenario voor kernenergie goed te keuren **een heilige koe** is. Het terugdraaien van deze beslissing is een heet hangijzer, waarover de Belgische politiek warm en koud blaast. Het gaat hier over niet meer of minder dan een progressieve fetisj. Nochtans is kernenergie voorlopig een betaalbaar en beter alternatief voor klassieke krachtcentrales, die mee verantwoordelijk zijn voor de schadelijke CO₂-uitstoot. Wij verwijzen onder meer naar het rapport 'Energie 2030' (2006) van de professoren William D'haeseleer en Pierre Klees.

Een alternatief van het Vlaams Belang. Het is erg opvallend dat de prognoses niet gunstig zijn, indien een klimaatplan dogmatisch vertrekt van alleenzaligmakende reducties van CO₂-emissies om de opwarming van het klimaat een halt toe te roepen. Er is dus, zoals reeds gesteld, meer nog dan 'slechts' CO₂-reductie. De te leveren inspanningen zijn té groot en de internationale context - met enkele grote staten die niet wensen mee te doen - is té ongunstig om alle heil te verwachten van een afbouw van de uitstoot. Of dat nu gebeurt door besparende maatregelen of door de afbouw van industriële bedrijvigheid: het zullen op langere termijn slechts **nieuwe, CO₂-arme technologieën** zijn, die de door de mens veroorzaakte bijdrage aan het broeikas-effect van antwoord zullen dienen.

Op internationaal en landelijk vlak stellen we vast dat een mogelijke koppeling van CO₂-reductie enerzijds en Onderzoek & Ontwikkeling (O&O) en technologische vernieuwing in het algemeen anderzijds te weinig opgeld maakt. Regeringen bewandelen beide paden parallel. Nochtans is een **integratie van beide** een goede piste. Zo zouden landen die emissierechten aankopen zich tegelijkertijd ertoe moeten verbinden om verhoudingsgewijs een bedrag te investeren in onderzoek naar en implementatie van CO₂-arme technologie. Het zijn namelijk de landen die veel CO₂ uitstoten die tevens het potentieel bezitten om snel met alternatieven te komen voor de verbranding van fossiele brandstoffen. En het zijn net die landen waarvan we verwachten dat ze op termijn minder CO₂ uitstoten. De enige realistische leidraad daarbij is het daadwerkelijk investeren in en het implementeren van technologie die weinig koolstofdioxide uitstoot. Vlaanderen moet geen schroom hebben emissierechten aan te kopen, het moet echter navenant **investeren in O&O**. Daarbij moet **het rendement van nieuwe technologische oplossingen** primordiaal zijn.

Omwille van de rendabiliteit moet onze voorkeur dan ook niet uitgaan naar het veralgemenen van windturbineparken en zonne-energie, hoewel deze technologieën een aanvullende rol kunnen spelen. Op korte termijn moeten de Vlaamse politieke partijen bij gebrek aan alternatieven dan ook eendrachtig een lans durven breken voor **het behoud van kernenergie** om te voorzien in onze energiebehoeften. Daarbij denken we aan de realisatie van kernreactoren van de vierde generatie en het behoud van de bestaande reactoren tot 2030. Deze keuzes vergen vanzelfsprekend een breuk met de huidige communautaire afspraken over milieu-inspanningen. Vlaanderen moet **de volledige bevoegdheid over milieu en energie** naar zich toetrekken, wat nog steeds niet het geval is.

Net zoals emissiereductie en innovatie best in elkaar opgaan, zo hebben idealiter ook energiediversificatie en vrije mededinging alles met elkaar te maken. Het Vlaams Belang is ondubbelzinnig voorstander van het ‘winnen’ van energie uit zo verscheiden mogelijke bronnen. Windenergie en zonne-energie schrijven we niet bij voorbaat af, kernenergie willen we behouden, maar we kiezen uiteraard ook voor alle **vormen van hernieuwbare energie**. Rendement is en blijft daarbij ons criterium. Zo is ook het Vlaams Belang van oordeel dat in Vlaanderen meer bos moet bijkomen; indien we deze inspanning slechts zouden leveren, omdat bomen CO2 absorberen, dan zou gezien de kleine oppervlakte van Vlaanderen het rendement erg laag zijn. We benadrukten al dat we zulke klimaatinspanningen in een de landsgrenzen overschrijdend kader moeten bekijken.

Voor rendabele energie-opwekking - dus veel energie voor een niet te hoge prijs - kan en moet **vrije mededinging** zorgen. Onze partij wil dat de Vlaamse overheid minimum kwaliteitsvereisten voor de aanlevering van energie oplegt, maar de markt vrij is voor alle leveranciers die een integrale dienstverlening willen voorzien. Prijsafspraken tussen enkele grote firma's kunnen voor ons niet door de beugel. Consortiumvorming leidt immers tot een verschraving van het aanbod en remt dus ook technologische innovatie af - en het is net van deze innovatie dat we het moeten hebben, niet enkel als hoogtechnologisch opstekertje, maar tevens als rendabel alternatief voor CO2-arme energievoorziening voor de toekomst. Daarom mag Vlaanderen de écht vrije mededinging niet laten uithollen en moet ze zich verzetten **tegen de overname van de ganse energiesector door Frankrijk**. Zoniet blijft de verstremgeling in eigen land en in de EU van politiek en bureaucratie steken in concurrentievervalsing, belangenvermenging en het afkondigen van de heilige plicht om de temperatuur tegen 2050 met wel twee honderdste van een graad te doen dalen. Als de politiek zich dan toch moeit met de vrije markt en dan wel om ‘nationale belangen’ te vrijwaren, dan moet het algemeen belang op de eerste plaats komen - en niet, zoals in het geval van Frankrijk, met de machtsverbreiding van een selecte politiek-ambtelijke en economische elite. Het nationaal belang is het algemeen belang, waarbij men de lange termijn niet uit het oog mag verliezen. Een strategisch bondgenootschap van Europese staten die nationaal energiebelang als algemeen belang bekijken en een overeenkomstig beleid uitstippelen, is een mogelijke en realistische piste.

Waar we vóór zijn nog eens in beknopt bestek.

- Milieu en energie volledig Vlaamse bevoegdheden.
- Meer aandacht voor de complexe gevolgen van de klimaatsopwarming voor Europa en Vlaanderen.
- In eigen land moeten de bestaande kerncentrales behouden blijven en moet er een voorbereiding zijn van de bouw van centrales van de vierde generatie.
- Uitdrukkelijke koppeling van emissiereductie aan technologische innovatie.
- Rendabiliteit van technologische alternatieven.
- Vrije mededinging als motor van innovatie.
- Nationaal energiebelang bekijken als algemeen energiebelang, desgevallend in Europese context.

- * -